

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 12ης Δεκεμβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-456/00,

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και L. Bernheim, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους A. Alves Vieira και Δ. Τριανταφύλλου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης 2001/52/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Σεπτεμβρίου 2000, σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Γαλλία στον αμπελουργικό τομέα (ΕΕ 2001, L 17, σ. 30),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Schintgen, πρόεδρο του δεύτερου τμήματος, προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, B. Σκουρή, F. Macken, N. Colneric, και J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Tizzano

γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιουνίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Δεκεμβρίου 2000, η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, την ακύρωση της αποφάσεως 2001/52/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Σεπτεμβρίου 2000, σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Γαλλία στον αμπελουργικό τομέα (ΕΕ 2001, L 17, σ. 30, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Σύμφωνα με το άρθρο 36, πρώτο εδάφιο, ΕΚ:

«Οι διατάξεις του κεφαλαίου του σχετικού με τους κανόνες του ανταγωνισμού δεν εφαρμόζονται στην παραγωγή και στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων παρά μόνο κατά το μέτρο που ορίζεται από το Συμβούλιο στο πλαίσιο των διατάξεων και σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 37, παράγραφοι 2 και 3, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του άρθρου 33.»

- 3 Το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει:

«Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η παρούσα Συνθήκη ορίζει άλλως».

- 4 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ:

«Συμβιβάζονται με την κοινή αγορά:

[...]

γ) οι ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον».

5 Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 822/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 84, σ. 1), κωδικοποιήθηκαν οι αφορώντες την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς κανόνες (στο εξής: ΚΟΑΑ).

6 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 822/87 ορίζει:

«Απαγορεύεται μέχρι τις 31 Αυγούστου 1990 οποιαδήποτε νέα φύτευση αμπελού [...]».

7 Το άρθρο 14 του κανονισμού 822/87, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1988 (ΕΕ L 198, σ. 35, στο εξής: κανονισμός 822/87), ορίζει:

«1. Απαγορεύεται κάθε εθνική ενίσχυση [προς] φύτευση των εκτάσεων που προορίζονται για την παραγωγή επιτραπέζιων οίνων και που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία 3.

2. Όσον αφορά τη φύτευση αμπελοοινικών εκτάσεων εκτός από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1, απαγορεύεται οποιαδήποτε εθνική ενίσχυση εκτός από εκείνες:

— που προβλέπονται από ειδικές κοινοτικές διατάξεις,

- που είναι αποδεκτές δυνάμει των άρθρων [87] έως [89] της Συνθήκης [ΕΚ] και ανταποκρίνονται σε κριτήρια που πρέπει να αναμένεται, ιδίως, ότι θα επιτρέψουν την επίτευξη του στόχου της μείωσης της ποσότητας της παραγωγής ή της ποιοτικής βελτιώσεως, χωρίς να συνεπάγονται αύξηση της παραγωγής [...].

3. Η κατά την παράγραφο 2 απαγόρευση εφαρμόζεται από 1ης Σεπτεμβρίου 1988 [...]

[...]».

- 8 Το άρθρο 76 του κανονισμού 822/87 προβλέπει:

«Υπό την επιφύλαξη αντίθετων διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα άρθρα [87], [88] και [89] της Συνθήκης εφαρμόζονται στην παραγωγή και στην εμπορία των κατά το άρθρο 1 προϊόντων».

- 9 Ο κανονισμός 822/87 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1493/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 179, σ. 1), το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του οποίου προβλέπει:

«Απαγορεύεται μέχρι τις 31 Ιουλίου 2010 η φύτευση αμπέλων με ποικιλίες που κατατάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 1, ως οινοποιήσιμες ποικιλίες [...]».

10 Το άρθρο 11, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού 1493/1999 ορίζει:

«1. Θεσπίζεται σύστημα για την αναδιάρθρωση και τη μετατροπή των αμπελώνων.

2. Στόχος του καθεστώτος είναι η προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση της αγοράς.

3. Το σύστημα καλύπτει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δράσεις:

α) την ποικιλιακή μετατροπή, συμπεριλαμβανομένου του επανεμβολιασμού·

β) την επαναφύτευση των αμπελών·

γ) τις βελτιώσεις των τεχνικών διαχειρίσεως των αμπελώνων που συνδέονται με τον στόχο του συστήματος.

Το σύστημα δεν καλύπτει την κανονική ανανέωση των αμπελώνων που προσεγγίζουν το τέλος της φυσικής ζωής τους».

- 11 Κατά το άρθρο 15 του κανονισμού 1493/1999, οι λεπτομέρειες εφαρμογής του κεφαλαίου III αυτού, με τίτλο «Αναδιάρθρωση και μετατροπή» και περιλαμβανοντος τα άρθρα 11 έως 15, μπορούν να προβλέπουν ειδικότερα «διατάξεις που αποσκοπούν στην αποφυγή τυχόν αυξησεως του δυναμικού παραγωγής [...]».
- 12 Το άρθρο 71, παράγραφος 1, του κανονισμού 1493/1999 προβλέπει:

«Εκτός αντίθετης διατάξεως του παρόντος κανονισμού, τα άρθρα 87, 88 και 89 της Συνθήκης εφαρμόζονται στην παραγωγή και στο εμπόριο των προϊόντων που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό».

Το ιστορικό της διαφοράς

- 13 Με έγγραφο της 3ης Φεβρουαρίου 1999, η Γαλλική Κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς ενισχύσεων με σκοπό την ενθάρρυνση των παραγωγών κονιάκ να στραφούν στην παραγωγή τοπικών οίνων. Οι εν λόγω ενισχύσεις, οι οποίες υποτίθεται ότι αφορούσαν 1 000 εκτάρια στην περιοχή Charentes (Γαλλία), σκοπούσαν στην προώθηση της εκριζώσεως ποικιλιών ugni blanc, το προϊόν των οποίων προορίζεται κατά κανόνα για την παραγωγή κονιάκ, με προοπτική την αντικατάστασή τους από ποικιλίες επιτρέπουσες την παραγωγή τοπικών οίνων ποιότητας.
- 14 Τον Οκτώβριο 1999 η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ διαδικασία εξετάσεως σε σχέση με τα τρία από τα τέσσερα μέτρα που της είχε κοινοποιήσει η Γαλλική Κυβέρνηση.

- 15 Μετά το πέρας της ως άνω διαδικασίας, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, το διατακτικό της οποίας έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

1. Το μέτρο που τέθηκε σε εφαρμογή από τη Γαλλία και συνίσταται σε συμπληρωματική εθνική ενίσχυση για τη βελτίωση των ποικιλιών οιναμπέλων που καλλιεργούνται σε αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις στην περιοχή "Cognac" για τις αμπελουργικές περιόδους 1998-1999 και 1999-2000 συνιστά παράνομη ενίσχυση, ασυμβίβαστη με τα άρθρα 87 έως 89 της Συνθήκης, και δεν μπορεί να τύχει της παρεκκλίσεως που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

2. Το συνοδευτικό μέτρο τεχνικής στηρίξεως των παραγωγών είναι ασυμβίβαστο με τα άρθρα 87 έως 89 της Συνθήκης και δεν μπορεί να τύχει της παρεκκλίσεως που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

Άρθρο 2

Η Γαλλία οφείλει να καταργήσει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 καθεστώτα ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η Γαλλία λαμβάνει κάθε απαιτούμενο μέτρο για την ανάκτηση των ενισχύσεων που καταβλήθηκαν στους αποδέκτες τους στο πλαίσιο των αναφερομένων στο άρθρο 1 καθεστώτων.

Άρθρο 4

Η Γαλλία ενημερώνει την Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα που έχει λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία».

- 16 Εν τω μεταξύ, η Γαλλική Κυβέρνηση είχε εκδώσει, χωρίς να αναμείνει την περάτωση της διαδικασίας εξετάσεως, δύο διατάγματα σχετικά με τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της ενισχύσεως για τη βελτίωση των ποικιλιών οιναμπέλων που καλλιεργούνται σε αμπελουργικές εκμεταλλεύσεις στην περιοχή «Cognac», το πρώτο εκ των οποίων, ήτοι εκείνο της 12ης Μαρτίου 1999 (JORF της 11ης Απριλίου 1999, σ. 5387), αφορούσε την αμπελουργική περίοδο 1998/1999 και το δεύτερο, ήτοι της 6ης Απριλίου 2000 (JORF της 23ης Απριλίου 2000, σ. 6260), την αμπελουργική περίοδο 1999/2000.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 17 Προς στήριξη της προσφυγής της ακυρώσεως, η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει ένα και μόνο λόγο, αντλούμενο από πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά την ερμηνεία των διατάξεων των κανονισμών 822/87 και 1493/1999.

- 18 Κατ' αρχάς, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι επίδικες ενισχύσεις συμβαδίζουν με τον καθοριζόμενο στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 822/87 στόχο της μείωσης της ποσότητας της παραγωγής ή της ποιοτικής βελτιώσεως χωρίς αύξηση της παραγωγής. Ο ίδιος στόχος παρατίθεται και στον κανονισμό 1493/1999.
- 19 Συγκεκριμένα, η μετατροπή επιφανειών φυτευμένων με την ποικιλία ugni blanc, μέσης αποδόσεως περίπου 150 εκατολίτρων ανά εκτάριο, σε αμπέλους με προορισμό την παραγωγή τοπικών οίνων charentais, υποκείμενες σε ανώτατο όριο αποδόσεως 80 εκατολίτρων ανά εκτάριο, συνοδεύεται από μείωση του όγκου παραγωγής οίνου.
- 20 Η Γαλλική Κυβέρνηση απορρίπτει το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή ότι οι ενισχύσεις για τη μετατροπή του φυτευμένου με την ποικιλία ugni blanc αμπελώνα σε αμπελώνα προοριζόμενο αποκλειστικά για την παραγωγή τοπικών οίνων εξομοιώνονται με τη χρηματοδότηση φυτεύσεως προσθέτων εκτάσεων αμπέλων που απαγορεύονται από το 1998. Κατ' αυτή, δεν είναι εφικτή η αναπροσαρμογή ποικιλιών χωρίς φύτευση νέων αμπέλων, ολιγότερο παραγωγικής ποικιλίας, έναντι των παλαιών. Εξάλλου, στον βαθμό που οι νέες άμπελοι αντικαθιστούν τις εκριζωθείσες, είναι αδιανόητο να υποστηρίζεται ότι πρόκειται για φύτευση προσθέτων εκτάσεων.
- 21 Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η Επιτροπή εκτιμά εσφαλμένα ότι πρόκειται εν προκειμένω για μετατροπή αμπέλων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αποσταγμάτων σε αμπέλους παραγωγής «συνήθους οίνου», με συνέπεια αύξηση της παραγωγής του οίνου αυτού. Ο όρος «συνήθης οίνος» δεν έχει νόημα ενόψει της ΚΟΑΑ, η οποία δεν διακρίνει μεταξύ των προορισμένων για την παραγωγή κονιάκ οίνων και των λοιπών. Εξάλλου, δεν υφίσταται υποχρέωση παραγωγής κονιάκ από οίνο προερχόμενο από ποικιλία ugni blanc.

- 22 Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, ο κανονισμός 1493/1999 ουδαμώς συνδέει τη μετατροπή επιφανείας με την τυχόν υποχρέωση των κρατών μελών να μειώσουν την παραγωγή σε μη μετατραπείσες επιφάνειες. Το άρθρο 11 του κανονισμού δεν προβλέπει περαιτέρω ότι η μετατροπή συγκεκριμένης επιφανείας πρέπει να συνοδεύεται από την εκρίζωση αμπέλων ισοδύναμης επιφανείας. Η Επιτροπή δεν μπορεί να επιβάλει άλλες προϋποθέσεις πέραν εκείνων που καθορίζονται με τον εν λόγω κανονισμό.
- 23 Ακολούθως, η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η εξέλιξη της αγοράς οίνου δεν μπορεί να εξετάζεται παρά μακροπροθέσμως. Η διαπιστωθείσα κατά την περίοδο 1994-1998 σταθερή αύξηση των πωλήσεων γαλλικών τοπικών οίνων ανά τον κόσμο αποτελεί γενική τάση την οποία αδυνατεί να ανατρέψει η ελαφρά υποχώρηση κατά τα έτη 1998-1999.
- 24 Τέλος, ελλείψει ενδεδειγμένης ανάλυσεως της αγοράς οίνου, η Επιτροπή παραμένει ασταθής οσάκις επιδιώκει να αποδείξει ότι οι επίδικες ενισχύσεις οδηγούν σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- 25 Κατά την Επιτροπή, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, όταν πρόκειται για κρατική ενίσχυση στον γεωργικό τομέα, η εκ μέρους κράτους μέλους επίκληση των διατάξεων των άρθρων 87 ΕΚ έως 89 ΕΚ δεν μπορεί να προτάσσεται εκείνων του κανονισμού περί της κοινής οργάνωσης της συγκεκριμένης αγοράς (απόφαση της 26ης Ιουνίου 1979, 177/78, McCarren, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 67).
- 26 Όσον αφορά τη μείωση των αποδόσεων και των επιφανειών παραγωγής, η Επιτροπή, στηριζόμενη στην ταξινόμηση του κονιάκ ως αποστάγματος οίνου, ισχυρίζεται στην προκειμένη περίπτωση ότι δεν πρόκειται για μετατροπή οιναμπέλων

υψηλής αποδόσεως αλλά μάλλον για μετατροπή αμπέλων προοριζομένων για την παραγωγή οίνου προς παραγωγή αποσταγμάτων σε αμπέλους παραγωγής συνήθους οίνου.

- 27 Το επίδικο καθεστώς ενισχύσεων χρηματοδοτεί πρόσθετες φυτεύσεις αμπέλου και έχει ως αποτέλεσμα αύξηση της παραγωγής του συνήθους οίνου που απαγορεύεται από την ΚΟΑΑ.
- 28 Κατά την Επιτροπή, δεν πρόκειται για την επιβολή προϋποθέσεων για την έγκριση των επιδίκων ενισχύσεων αλλ' απλούστατα για την εκτίμηση της αρνητικής επιπτώσεως επί του ανταγωνισμού που απορρέει από παρόμοιες ενισχύσεις. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή εξέτασε αν οι γαλλικές αρχές είχαν όντως προβλέψει μέτρα μειώσεως της επιπτώσεως των εν λόγω ενισχύσεων επί της αγοράς, μέσω μειώσεως των αποδόσεων, ιδίως εκείνων των αμπέλων της ποικιλίας ugni blanc, καθώς και μέσω μειώσεως των επιφανειών παραγωγής στην περιοχή, όπως είχε προτείνει η Γαλλική Κυβέρνηση. Αφού διαπίστωσε ότι οι εθνικές αρχές δεν επέτυχαν τη συγκεκριμενοποίηση των εν λόγω στόχων, ήτοι ότι δεν είχαν λάβει μέτρα ελαχιστοποίησης της επιπτώσεως των ενισχύσεων, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ενισχύσεις αυτές ήσαν ασυμβίβαστες προς τις νέες κοινοτικές επιταγές στον αμπελοοινικό τομέα.
- 29 Σε σχέση με την προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση και τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι αφορώσες την ανάπτυξη της αγοράς πληροφορίες που παρέσχε η Γαλλική Κυβέρνηση δεν επιβεβαιώνονται από τα προερχόμενα από το εθνικό διεπαγγελματικό γραφείο οίνων στοιχεία σχετικά με την υποχώρηση των τιμών των τοπικών οίνων. Τα οικεία στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι η αγορά των τοπικών οίνων αντιμετωπίζει δυσχέρειες.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 30 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, καίτοι η προβλεπόμενη στα άρθρα 87 ΕΚ και 88 ΕΚ διαδικασία αφήνει περιθώριο εκτιμήσεως στην Επιτροπή και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στο Συμβούλιο για να κρίνουν αν ένα καθεστώς κρατικών ενισχύσεων συμβιβάζεται με τις απαιτήσεις της κοινής αγοράς, από τη γενική οικονομία της Συνθήκης προκύπτει ότι η διαδικασία αυτή ουδέποτε μπορεί να καταλήξει σε αποτέλεσμα αντίθετο προς τις ειδικές διατάξεις της Συνθήκης (βλ., ιδίως, απόφαση της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, *Matra κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψη 41).
- 31 Επιβάλλεται επίσης να υπογραμμιστεί ότι, ενόψει κανονισμού περί κοινής οργάνωσης των αγορών σε συγκεκριμένο τομέα, τα κράτη μέλη οφείλουν να απέχουν από κάθε μέτρο ικανό να εισαγάγει παρέκκλιση από την οικεία κοινή οργάνωση ή να τη θίξει (βλ. αποφάσεις της 19ης Μαρτίου 1998, C-1/96, *Compassion in World Farming*, Συλλογή 1998, σ. I-1251, σκέψη 41, και της 8ης Ιανουαρίου 2002, C-507/99, *Denkavit*, Συλλογή 2002, σ. I-169, σκέψη 32).
- 32 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση κρατικής ενισχύσεως σε τομέα διεπόμενο από κοινή οργάνωση αγοράς προϋποθέτει ότι εξετάζεται το πιθανό αποτέλεσμα της ενισχύσεως αυτής επί της λειτουργίας της κοινής οργάνωσης. Με άλλους λόγους, όπως έκρινε το Δικαστήριο, η εκ μέρους κράτους μέλους επίκληση των διατάξεων των άρθρων 87 ΕΚ έως 89 ΕΚ δεν μπορεί να προτάσσεται έναντι εκείνων του κανονισμού περί κοινής οργάνωσης της συγκεκριμένης αγοράς (βλ. προαναφερθείσα απόφαση *McCarren*, σκέψη 11).

- 33 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 36 ΕΚ αναγνωρίζει την υπεροχή της κοινής γεωργικής πολιτικής έναντι των στόχων της Συνθήκης στον τομέα του ανταγωνισμού (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 61).
- 34 Δεδομένου ότι οι επίδικες ενισχύσεις κρίθηκαν ως παράνομες με την προσβαλλόμενη απόφαση ως εκ του ότι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες από την ΚΟΑΑ απαιτήσεις, επιβάλλεται να ελεγχθεί αν, εν προκειμένω, η Επιτροπή ερμήνευσε ορθώς τις διέπουσες την οικεία κοινή οργάνωση αγοράς διατάξεις.

Επί της ουσίας

- 35 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ισορροπία μεταξύ της παραγωγής και της ζήτησεως στην αγορά του οίνου συνιστά ένα εκ των στόχων της ΚΟΑΑ.
- 36 Για την επίτευξη του στόχου αυτού, οι διέπουσες την ως άνω κοινή οργάνωση αγοράς διατάξεις προβλέπουν από μακρού χρόνου την απαγόρευση είτε της νέας φυτεύσεως αμπέλων (άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 822/87, όπως αυτός ίσχυε κατά τον χρόνο κοινοποιήσεως των επιδίκων ενισχύσεων στην Επιτροπή, και άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1493/1999, ο οποίος άρχισε να ισχύει από τις 21 Ιουλίου 1999), είτε των κρατικών ενισχύσεων για φυτεύσεις μη προσφερόμενες για τη μείωση της ποσότητας της παραγωγής (άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 822/87). Παρόμοιες διατάξεις σκοπούσες στην αποφυγή τυχόν αυξήσεως του δυναμικού παραγωγής προβλέπονται επίσης στο πλαίσιο του κανονισμού 1493/1999 (άρθρο 15, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ').

- 37 Εξάλλου, επειδή το κονιάκ αποτελεί απόσταγμα οίνου, δεν εμπίπτει στην κατηγορία των γεωργικών προϊόντων (απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 1985, 123/83, Clair, Συλλογή 1985, σ. 391, σκέψη 15) και δεν περιλαμβάνεται, συνακόλουθα, μεταξύ των ρυθμιζομένων στο πλαίσιο της ΚΟΑΑ προϊόντων.
- 38 Στο πλαίσιο αυτό, εφόσον επιφάνειες φυτευμένες με ποικιλία ugni blanc, το προϊόν της οποίας χρησιμοποιείται για την παρασκευή αποστάγματος το οποίο, ως βιομηχανικό προϊόν, δεν διανέμεται στην οικεία αγορά, μετατρέπονται σε επιφάνειες για την παραγωγή τοπικών οίνων πωλουμένων στην εν λόγω αγορά, η ποσότητα της παραγόμενης στην οικεία περιοχή ποσότητας των οίνων αυτών θα αποτελέσει κατ' ανάγκη αντικείμενο αυξήσεως.
- 39 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 35 της παρούσας αποφάσεως, τυχόν αύξηση της παραγωγής οίνου έρχεται σε αντίθεση προς ένα από τους στόχους της ΚΟΑΑ. Επομένως, ορθώς η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφασή της, έκρινε ότι οι επίδικες ενισχύσεις ήταν ασυμβίβαστες με τις διέπουσες κοινή οργάνωση αγοράς διατάξεις.
- 40 Εντούτοις, η Επιτροπή εξέτασε, στα σημεία 37 έως 49 των αιτιολογικών σκέψεων της προσβαλλόμενης αποφάσεως, αν η Γαλλική Κυβέρνηση είχε εφαρμόσει μέτρα δυνάμει να μετριάσουν τα αρνητικά αποτελέσματα των επιδίκων ενισχύσεων επί της αγοράς, δυνάμει της προβλεπόμενης στο άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ παρεκκλίσεως.
- 41 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί, αφενός, ότι η Επιτροπή απολαύει, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 3, ΕΚ, ευρείας διακριτικής εξουσίας, η άσκηση της οποίας συνεπάγεται εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως που επιβάλλεται να χωρούν σε κοινοτικό πλαίσιο (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 19ης Σε-

πτεμβρίου 2000, C-156/98, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-6857, σκέψη 67, και της 7ης Μαρτίου 2002, C-310/99, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-2289, σκέψη 45), και, αφετέρου, ότι το Δικαστήριο, ελέγχοντας τη νομιμότητα της ασκήσεως της ελευθερίας αυτής, δεν μπορεί να υποκαθιστά με την επί του θέματος εκτίμησή του εκείνη της αρμόδιας αρχής, αλλ' οφείλει να περιορίζεται στην εξέταση του αν οι εκτιμήσεις αυτές ενέχουν πρόδηλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας (βλ., αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-288/96, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-8237, σκέψη 26, και προαναφερθείσα απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 46).

42 Υπό το φως των ανωτέρω αρχών, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο επιβάλλοντας, δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 1493/1999, όρους αφορώντες τις μειώσεις των αποδόσεων και τις επιφάνειες παραγωγής που δεν προβλέπονται από την εν λόγω διάταξη.

43 Πράγματι, όπως προκύπτει από την εξέταση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η Επιτροπή ουδαμώς επέβαλε τέτοιους όρους στηριζόμενη στο άρθρο 11 του κανονισμού 1493/1999. Εξάλλου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 45 των προτάσεών του, το άρθρο αυτό δεν εγκαθιδρύει κανόνες σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση και τη μετατροπή των αμπελώνων, αλλά θεσπίζει κοινοτικό καθεστώς στηρίξεως, στη χρηματοδότηση του οποίου δεν δύνανται, κατ' αρχήν, να συμμετέχουν τα κράτη μέλη.

44 Στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει επί του θέματος, η Επιτροπή εξέτασε απλώς αν τα κοινοποιηθέντα από τις ίδιες τις γαλλικές αρχές μέτρα σχετικά με τη μείωση των αποδόσεων και του δυναμικού παραγωγής ήσαν επαρκή για να μετριάσουν την επίπτωση των επιδίκων ενισχύσεων επί της αγοράς. Περαιτώνοντας την εξέτασή της, κατέληξε ότι τα ανωτέρω μέτρα ήσαν ανεπαρκή.

- 45 Επιπλέον, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι οι οικονομικής φύσεως εκτιμήσεις της Επιτροπής επ' ευκαρία της προσαρμογής της παραγωγής στη ζήτηση και των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού εμπίπτουν επίσης στην άσκηση της εξουσίας της εκτιμήσεως.
- 46 Ορθώς η Επιτροπή έκρινε, λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, πληροφορίες που παρέσχε το διεπαγγελματικό εθνικό γραφείο οίνων σχετικά με την υποχώρηση της μέσης τιμής των τοπικών οίνων κατά την αμπελοοικονική περίοδο 1999/2000, αποτέλεσμα μείωσης της ζήτησεως όπως αναγνώρισε η Γαλλική Κυβέρνηση, και, αφετέρου, τον επιδιωκόμενο από την ΚΟΑΑ στόχο της διατηρήσεως της ισορροπίας της αγοράς, ότι τυχόν αύξηση της παραγωγής των τοπικών οίνων στη Γαλλία θα ήταν ικανή να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού επί της αμπελοοικονομικής αγοράς, η ανάπτυξη της οποίας δεν παρίσταται βέβαιη.
- 47 Επιπλέον, προέχει να υπομνηστεί ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είχε υπερβεί τα όρια της εξουσίας της εκτιμήσεως θεωρώντας ότι οι επίδικες ενισχύσεις δεν πληρούσαν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ώστε να εμπίπτουν στην προβλεπόμενη από το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ παρέγκλιση.
- 48 Πράγματι, η Γαλλική Κυβέρνηση περιορίστηκε στον ισχυρισμό ότι η εξέλιξη της αγοράς οίνου δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο εξετάσεως παρά μόνο σε μακροπρόθεσμη βάση και ότι η Επιτροπή παρέμενε ασαφής επιδιώκοντας να αποδείξει ότι οι επίδικες ενισχύσεις συνεπάγονταν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

- 49 Υπό τις περιστάσεις αυτές, και δεδομένου ότι η αιτιολόγηση της προσβαλλόμενης απόφασης αποκάλυψε κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση τη συλλογιστική της Επιτροπής, ώστε να επιτρέψει στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους λήψεως του μέτρου και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχό του, η εν λόγω απόφαση συνάδει προς τις επιταγές που επέβαλε η νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 2001, C-17/99, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-2481, σκέψη 35, και προαναφερθείσα απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 48).
- 50 Ενόψει του συνόλου των προεκτεθέντων, είναι απορριπτέος ο αρουόμενος από την πλάνη της Επιτροπής περί το δίκαιο λόγος.
- 51 Επομένως, επιβάλλεται η απόρριψη της προσφυγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 52 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Γαλλικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και η Γαλλική Δημοκρατία ηττήθηκε, επιβάλλεται η καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) Η Γαλλική Δημοκρατία καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.**

Schintgen

Σκουρής

Macken

Colneric

Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

J.-P. Puissochet